MOERDIJK

Raadsinformatiebrief

Aan	De leden van de gemeenteraad
Portefeuillehouder(s)	Wethouder Schoneveld
Datum	2 september 2025

Onderwerp Toekomstige ontwikkeling Fort Sabina

Met deze raadsinformatiebrief informeert het college u over de stand van zaken rond Fort Sabina (daar waar het gaat om de gemeentelijke invloed) en over het de komende tijd te doorlopen proces.

Aanleiding

Een aantal maanden geleden ontvingen gemeenteraad en college een brief van een aantal bezorgde vrijwilligers van Fort Sabina, onderschreven door enkele bezoekers van het fort. In deze brief werden zorgen geuit over het minder goed functioneren van de organisatie van Fort Sabina en werd ingegaan op het niet verlengen van de overeenkomst met de horeca-exploitante. Over deze brief zijn artikel 35 vragen gesteld. In een commissievergadering is naar aanleiding van een ingediende motie gesproken over de ontstane situatie.

De gemeente is geen partij in de horeca-overeenkomst en het daaraan verbonden zakelijke geschil tussen de stichting en horecaexploitant. Het voortbestaan van een publiek toegankelijk Fort en een toekomstbestendige exploitatie zijn voor de gemeente wel van belang. De afgelopen periode zijn daarom gesprekken gevoerd met de vrijwilligers en het bestuur van de stichting. Het college concludeert dat een herijking van de samenwerkingsafspraken op zijn plaats is. Daarom wordt de overeenkomst met stichting Fort Sabina.nl opgezegd en wordt tegelijkertijd met het bestuur een intentieovereenkomst gesloten met als doel binnen één jaar tot een nieuwe overeenkomst te komen.

Context

Fort Sabina is eigendom van de Rijksoverheid (Staatsbosbeheer), de gemeente Moerdijk draagt zorg voor de instandhouding van het fort vanuit de gemeentelijke wens om het fort publiek toegankelijk te houden. Moerdijk heeft daarom sinds 2018 een exploitatieovereenkomst met Stichting Fort Sabina.nl. Dat is de stichting die het fort beheert, exploiteert en verantwoordelijk is voor het dagelijkse reilen en zeilen op het fort. Deze stichting draait op vele, betrokken vrijwilligers die samen het fort beheren.

Het stichtingsbestuur heeft er in het verleden voor gekozen om de horeca op het fort uit te besteden aan een commerciële partij. Stichting Fort Sabina.nl is dan ook contracthouder van een overeenkomst met een horecaexploitant.

Juridisch gezien is de gemeente géén partij bij de horecaovereenkomst: noch college, gemeenteraad of ambtelijke organisatie hebben hierin betrokkenheid. Dit laatste is relevant vanwege de keuze van het stichtingsbestuur om de horecaovereenkomst niet te verlengen. Wat op haar beurt heeft geleid tot een zakelijk geschil tussen bestuur en horeca-exploitant. En wat weer mede de basis vormt voor de reuring die is ontstaan.

Vrijwilligers en bestuur
Hoewel de gemeente dus geen partij is in de horeca-overeenkomst en het daaraan verbonden zakelijke geschil tussen stichting en horecaexploitant heeft het college gesprekken gevoerd met betrokkenen. Om zich een beter beeld te kunnen vormen heeft het college onder meer gesproken met het stichtingsbestuur, diverse vrijwilligers, enkele voormalige vrijwilligers maar ook de horeca-exploitant en haar partner. Als (voorlopige) afsluiting van de serie gesprekken is er op 14 augustus jl. een bijeenkomst gehouden voor alle actieve vrijwilligers, inclusief bestuur, met de verantwoordelijke portefeuillehouder. Twintig vrijwilligers waren daarbij aanwezig.

Samengevat kan worden gesteld dat de spanningen binnen de vrijwilligersgroep – zowel tussen twee groepen vrijwilligers als tussen een deel van de vrijwilligers en het bestuur – zijn terug te voeren op het besluit om de horeca-exploitatieovereenkomst niet te verlengen. Een ruime meerderheid van de vrijwilligers sprak op de bijeenkomst op 14 augustus vertrouwen uit in het huidige bestuur en wil met hen verder. Tegelijkertijd is het van belang te benoemen dat door deze spanningen enkele vrijwilligers uit eigen beweging zijn gestopt en het bestuur afscheid heeft genomen van enkele vrijwilligers. Ook is de samenstelling van het bestuur gewijzigd.

Vormgeven hernieuwde samenwerkingsovereenkomst
De huidige exploitatieovereenkomst tussen gemeente Moerdijk en Stichting Fort Sabina.nl uit 2018 sluit niet meer goed aan de huidige inzichten en de ambities richting de toekomst. Het college wil daarom in goed overleg met het stichtingsbestuur werken aan een nieuwe overeenkomst.

Een eventuele nieuwe overeenkomst moet onder meer duidelijkheid verschaffen over de volgende onderwerpen.

- Een heldere afbakening van verantwoordelijkheden tussen gemeente en stichting
- Vrijwilligersbeleid, het bestuur werkt aan geüpdatet vrijwilligersbeleid
- Heldere kaders voor het organiseren van grote evenementen en de mogelijkheden voor de horeca. Wat is vergunningplichtig en wat zijn de randvoorwaarden?
- Het vastleggen van eenduidige, duidelijke definities van zaken die noodzakelijk zijn bij de jaarlijkse verantwoording (bijvoorbeeld van gemeentelijk bijdragen)
- De voorwaarden om in aanmerking te komen voor een gemeentelijke exploitatiebijdrage (dit als vervanging van de tot op heden uitgekeerde loonkostensubsidie voor de begeleiding van door het Werkplein gedetacheerde medewerkers)

Intentieovereenkomst

Voorgaande zou tot de conclusie kunnen leiden dat het verstandig is de huidige exploitatieovereenkomst tussen gemeente en Stichting Fort Sabina.nl zo snel mogelijk op te zeggen. Het college stelt voor om de overeenkomst inderdaad op te zeggen, maar wel onder gelijktijdige vaststelling van een intentieovereenkomst waarin wordt vastgelegd dat gemeente en stichting zich committeren om binnen dat jaar tot een nieuwe overeenkomst te komen.

Het college wil wel zo snel als mogelijk komen tot nieuwe afspraken maar ook borgen dat Fort Sabina wordt beheerd. Immers de huidige overeenkomst blijft na opzegging nog maar één jaar van kracht. Hoewel een jaar lang lijkt moet in de tussentijd allerlei zaken zowel bij

gemeente als stichting worden uitgezocht en over-en-weer besproken. In de intentieovereenkomst worden de aanleiding en de onderwerpen voor herijking benoemd. Gaat het proces goed, dan ligt er bij afloop van de huidige overeenkomst een nieuwe. Indien het proces nog perspectief biedt maar meer tijd vraagt, kan verlenging worden overwogen. Indien duidelijk wordt dat overeenstemming niet haalbaar is, dan houdt de overeenkomst op en moet de gemeente zich beraden op de invulling van het (tijdelijk) beheer.

Kosten
De overeenkomst met Fort Sabina maakt onderdeel uit van het reguliere (vastgoed)beheer van de gemeente. Het proces om te komen tot een nieuwe overeenkomst was niet voorzien voor dit jaar. Eventuele te maken meerkosten voor het eerder dan gepland opzeggen van de overeenkomst worden verwerkt in een komende Berap of Jaarrekening.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Moerdijk.

de gemeentesecretaris
S. Elseman

de burgemeester,
A.J. Moerkerke